

Balio Sruogos laiškas Vytautui Bičiūnui, 1924-04-04, iš Klaipėdos - į Kauną

[Klaipėda,] bal. 4 [19]24 [m.]

Klaipėda,] bal. 4 [19]24 [m.]
[Turgaus gatvė 48-49]

Mielas Vytautai,

Visų pirma, be reikalo pyksti ir protestuoji. Rašiau prieteliškai, tik kai kurie dalykai man buvo pavesta parašyti iš aukščiau. Jei nebūtų prieteliškai - „apie duoną“ lapsuso nebūčiau minėjęs [1].

[„Vilkolakio[“] debatų santrauką aš jau radau atvažiavęs (kita dalis vos dabar atėjo), bet jau buvo įsakyta „nedėti“ - „per daug teoretiniai“. Paskui aš dar pridėjau, kaip man tas dalykas atrodo.

Kol kas sėdžiu Redakcijoje, ir norėtus padaryti darbas, kaip jis man atrodo geriau. Laikraštukas mažas, 6 pusl. galime duoti tik šeštadienį - pinigų nėra. O norėtus laikraštuką padaryti gyvesnį, įvairesnį. Ilgi straipsniai šiuo žvilgsniu mums tikra papjūtis. „Teoretinis“ - pasakys iš aukščiau, kurį aš įterpiau. Teoretiniai straipsniai - geras daiktas, bet reikėtų juos taip rašyti, kad jie būtų laikraštiniai. Jei galima - kad jie būtų talpintini į vieną laikraščio numerį. Jei tai nieku būdu negalima, tai būtina, kad juos būtų galima patogiai pertraukti, būtent, kad kiekviena dalis būtų kaip ir „nepriklausoma“, savyje užbaigta. Žinoma, tai surišta su sunkenybėmis ir nepatogumais, bet kas padaryti, kad mum mūsų laikraštinio gyvenimo dabar tokios sąlygos. Ir tavo aprašymas, kaip jis dabar yra parašytas[,] daugiau „Gairėms“ tinka. Mano dėta, tokiame mažame laikraštukui, kaip mūsų, tektų duoti iš karto bendras vaizdas, paskui pagrindinę mintį ir kai kurias charakteringas smulkmenas. Kaip nors gyviau. Man asmeniškai neatrodo gerai duoti į mažą laikraštuką aprašymus, akademinės apskaitos tonu parašytus. Kodėl dėl tokio mano samprotavimo pykti ir protestuoti - nežinau. Ta pačia mintimi vado[va]vau ir kai siūliau rašyti ne personine forma bei apie „atsargumą“.

Beje, rankraštį gražinu, nes dr. Šaulys [2] įsakė nedėti.

Kokias jis sąlygas pažadėjo[,] nežinau, tik tai jis sakė, kad jeigu turi kokių pretenzijų, tai kad rašytum jam stačiai.

Dėl „Dienos darbai“ - aš vaizduojuos tą skyrių gyvą ir laisvą. Tik jam reikėtų trumpučių straipsniukų gyviausiais reikalais vis viena iš kurios srities. Ten ir tonas galėtų būti smarkesnis.

Dėlei 100 eilučių recenzijos [3] - tai mat koks dalykas. 100 eilučių - visa skiltis. Tai sekmadieniais mes galėtum duoti, bet su recenzijoms laukt sekmadienį - baisiai vėluosis. Kaip suderinti varganą laikraščio formatą su tam tikrais reikalavimais - sunku pasakyti. Ar nebūtų galima rašyti daugiau atskirų dalykelių, kad ir recenzijų, bet kad jos 100 eilučių nesiektų[?] Nes straipsnius traukyti, ypač recenzijas, laikraštiniu žvilgsniu, baisiai liūdnas darbas.

Kaune esu kvietęs kitą korespondentą specialinai muzikos reikalais (opera, koncertai)[,] p. Jažylį [4]. Pasitaiko kartais[,] parašo apie meno reikalus ir mūsų reporteriai - Maželis [5] ir Periklis [6], bet jie rašo pripuolamai ir reporteriškai.

Aš manau, kad mes vis tik rasim modus vivendi [7] ir nesipešim.

Balys Sruoga

KOMENTARAI

- [1] Balys Sruoga anksčiau Vytautui Bičiūnui patarė neutralėsiu tonu rašyti apie valdžią, siūlė vengti kategoriškų vertinimų, per daug tiesmukų pasisakymų. Dėl mažai apgalvotų kritiškėsių vertinimų galėjo nukentėti dienraščio *Klaipėdos žinios* redakcija. Balys Sruoga draugiškai siūlė: „Antra, vėl mes turime skaitytis su savo skaitytojų kontingentu ir atsižvelgti į tai, iš ko mes duoną valgom. Todėl už per smarkų „valstybinių“ įstaigų ar „vyrų“ barimą mes patys gausim gerokai barti. Galima visa pasakyti, tik tai tektų paieškoti atitinkamo tono“ (Balio Sruogos laiškas Vytautui Bičiūnui, iš Klaipėdos – į Kauną, 1924-03-29, in: *VUB RS*, f. 1, b. 262, l. 1r).
- [2] Jurgis Šaulys (1879–1948), spaudos darbuotojas, filosofijos daktaras, nuo 1924 m. dienraščio *Klaipėdos žinios* redaktorius.
- [3] Vytautas Bičiūnas, „Teatro menas. G. Sudermano „Drugeliai“ Valstybės dramos teatre“, in: *Klaipėdos žinios*, Klaipėda, 1924-04-10, Nr. 59, p. 3.
- [4] J. Jažylis, dienraščio *Klaipėdos žinios* korespondentas, rašė skiltyje „Menas ir kūryba“.
- [5] J. Maželis, dienraščio *Klaipėdos žinios* reporteris.
- [6] Periklis, dienraščio *Klaipėdos žinios* reporteris.
- [7] *Modus vivendi lot* =susitarimas.